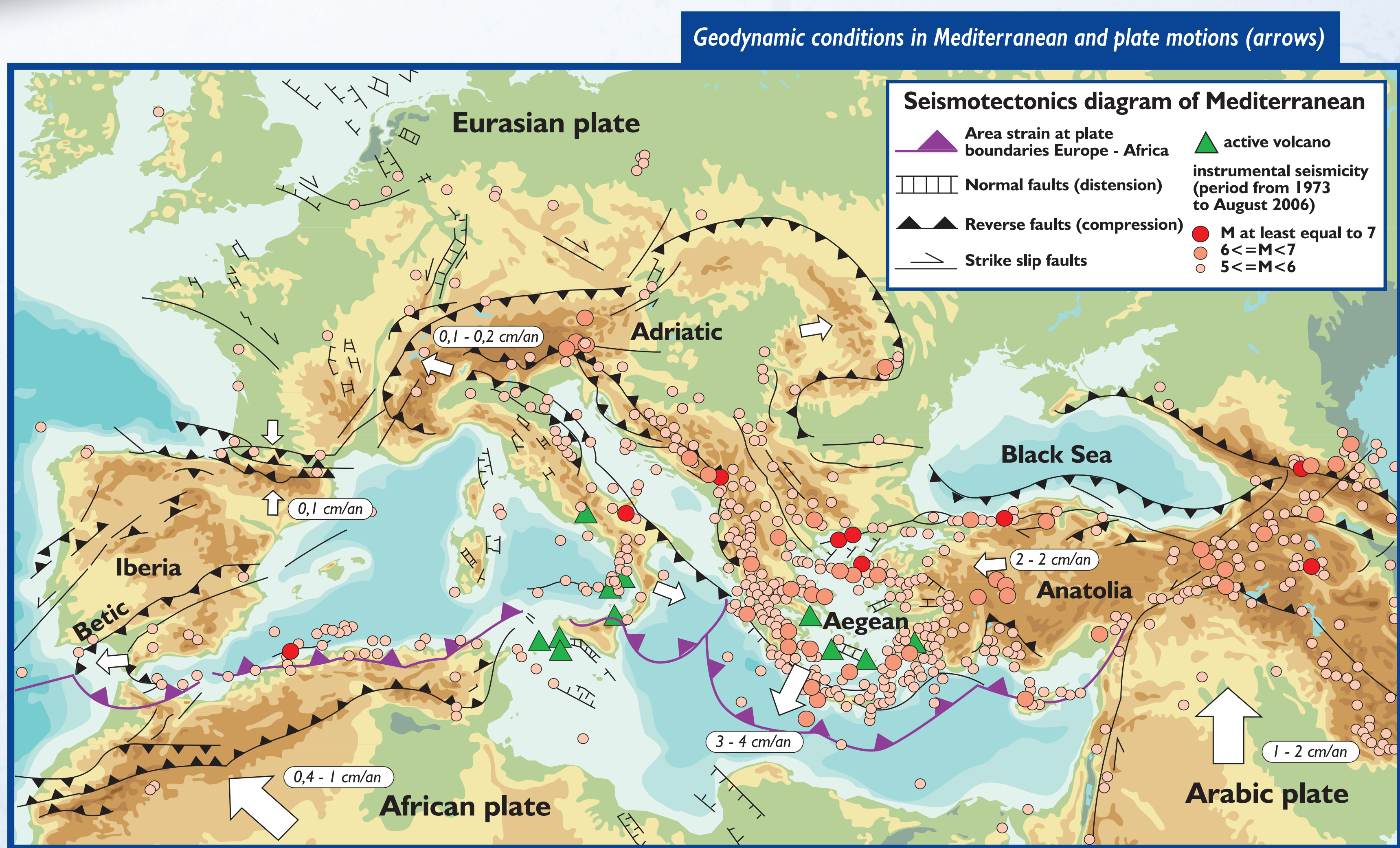

Сеизмичната активност в Средиземноморието

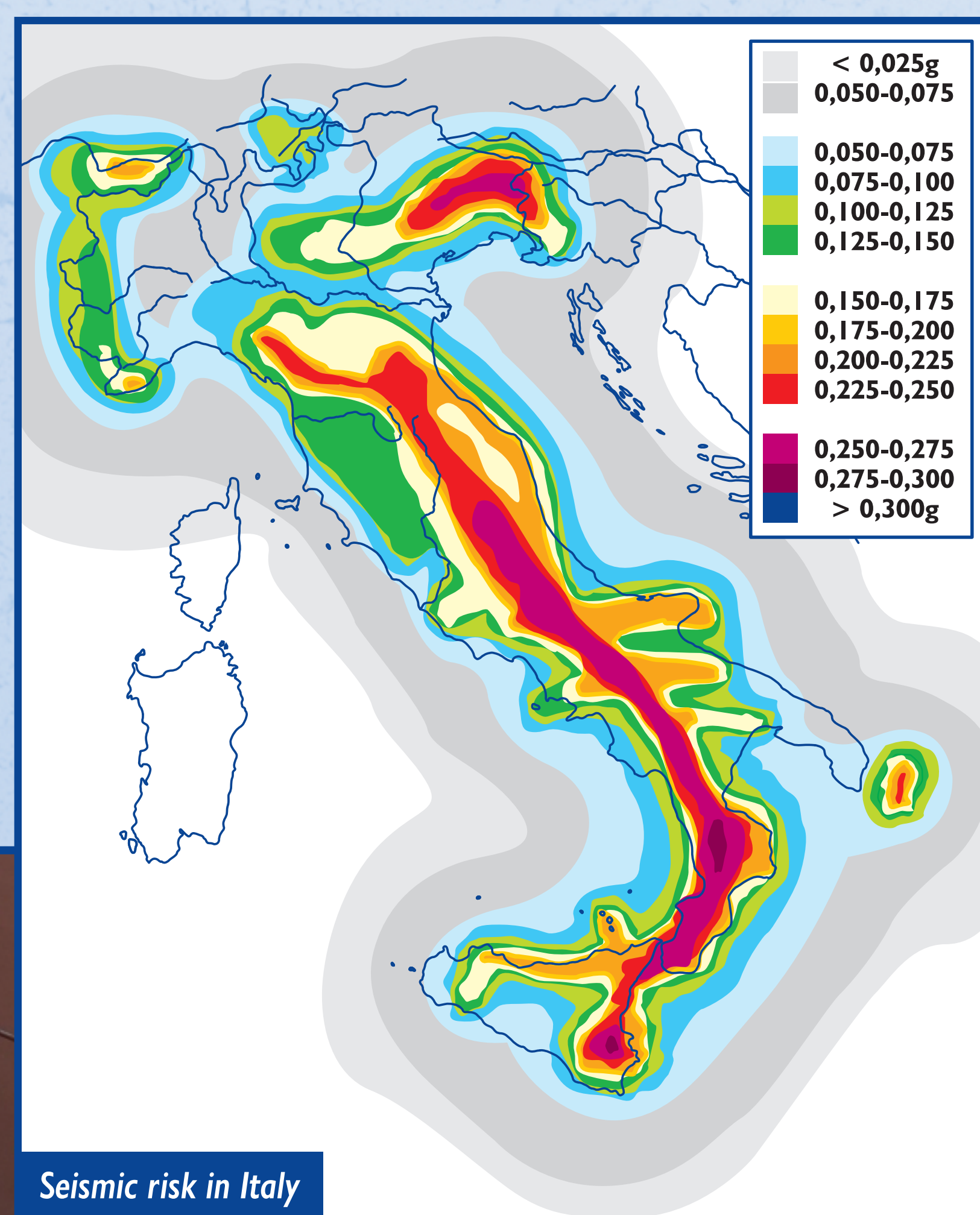
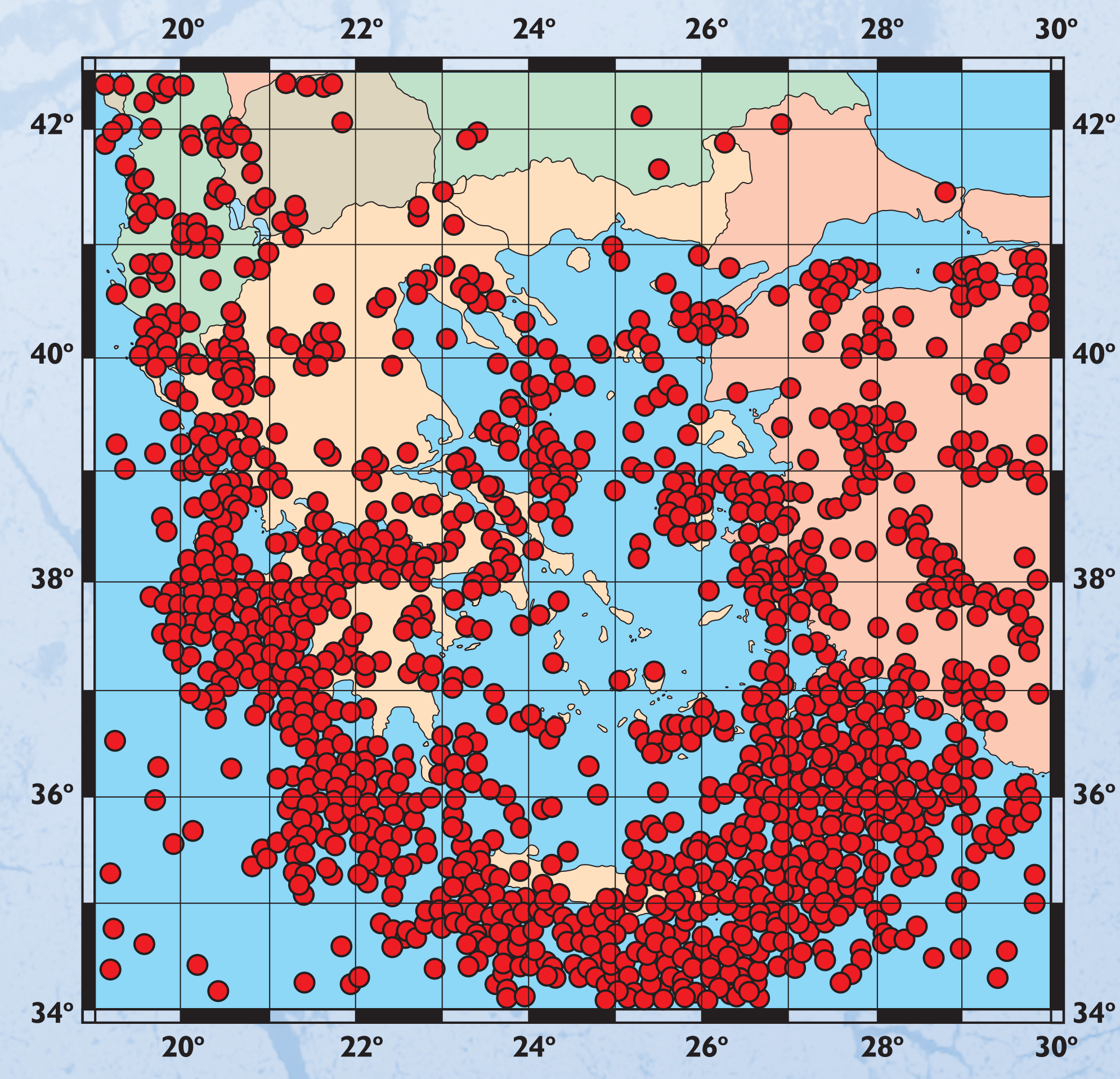
Средиземноморието е много динамичен регион, където се срещат две големи и още няколко по-малки литосферни плочи. В геодинамичната схема се акцентира върху придвижването на африканската тектонична плоча на север, както и сблъсъка ѝ и потъването (субдукцията) ѝ под евразийската плоча в областта на Сицилия и Егейско море. Колизията е започнала преди милиони години в западната част и напредва към изток, формирайки големите планински вериги в Източна Европа. Допълнително, няколко малки плочи, като арабската и анатолийската, се движат самостоятелно и засягат скалите в по-голям периметър. В резултат на това движение в цялото Средиземноморие се наблюдава висока сеизмична активност с чести земетресения по ръбовете на плочите.

Днес съвременните технологии и спутниците дават възможност да се проследи движението на плочите до милиметър. Африканската плоча се приближава със скорост 7 мм годишно. Арабската плоча се отдалечава от Африка и избутва Мала Азия на запад. Анатолийската плоча избутва южноегейската плоча на юг към Африка със скорост 2,5 мм на година, докато Елинската дъга (Пелопонес, Крит, Додеканезите) се придвижва на юг с 3 мм годишно. Простият сбор на скоростта, с която се движат африканската и егейската плочи показва, че те се приближават една към друга с 37 мм годишно – скорост, подобна на тази, с която растат ноктите ни.

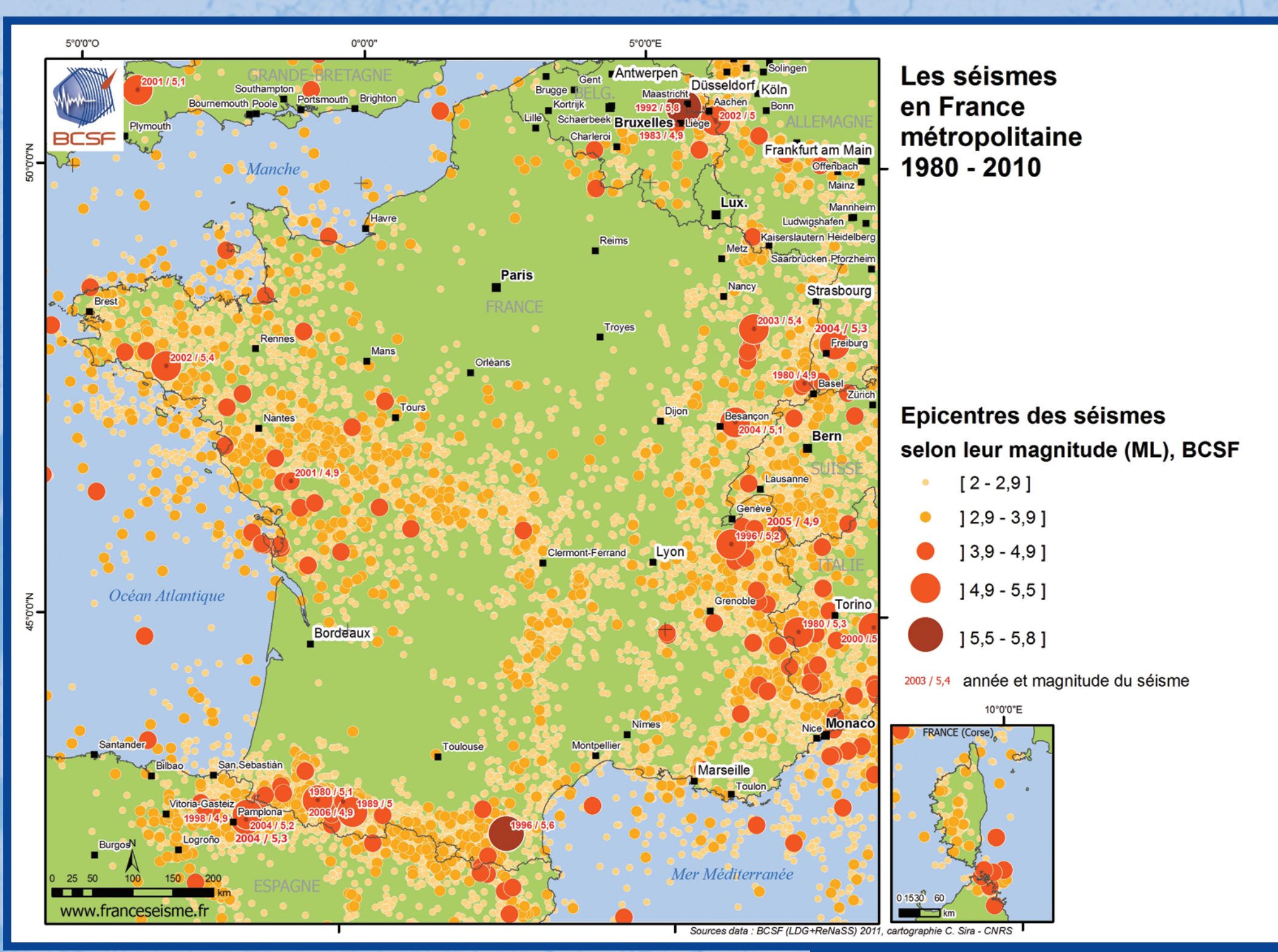
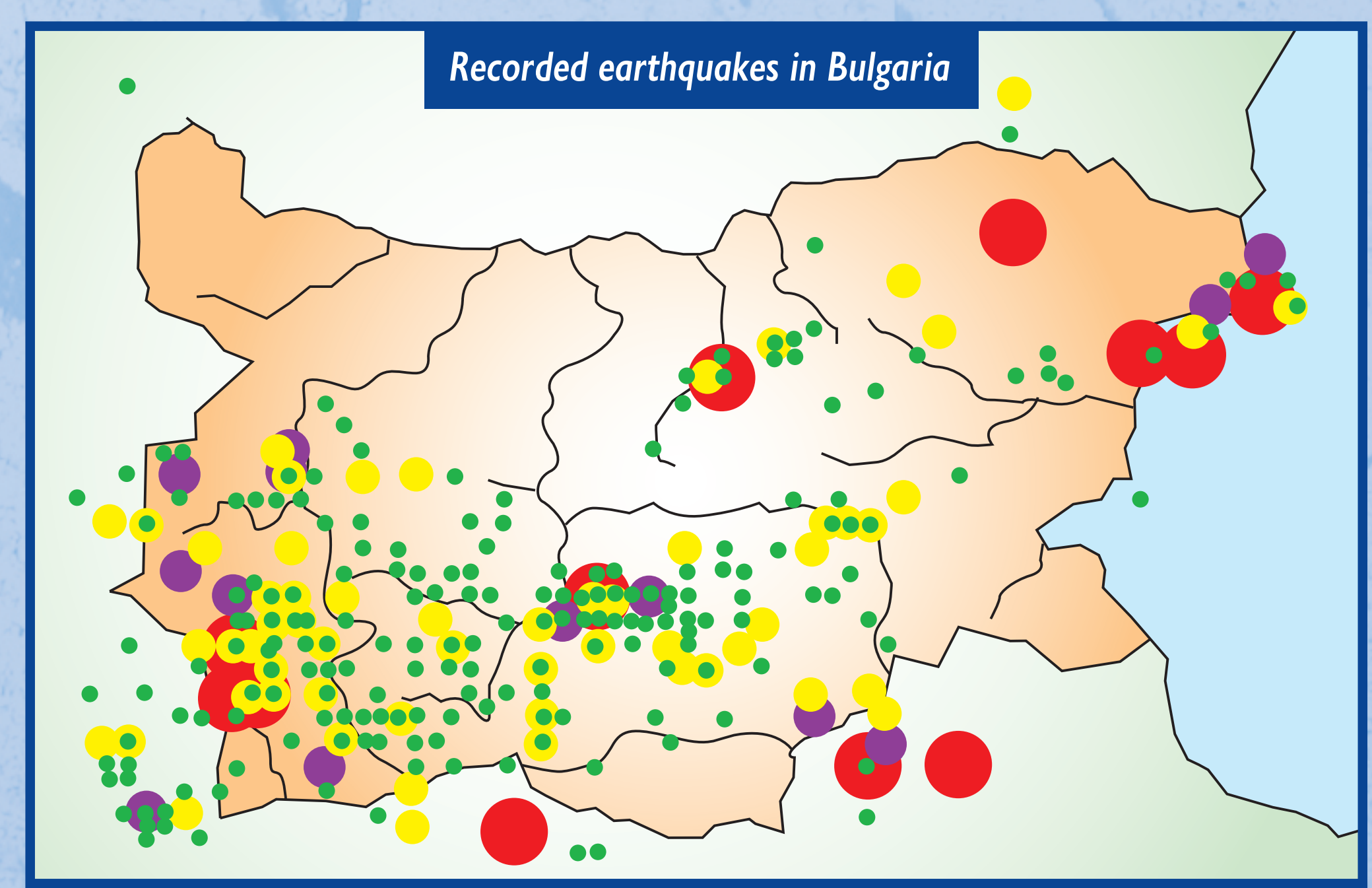
Гърция е държавата с най-висока сеизмична активност в Европа и на шесто място в света. Това се отдава основно на местоположението ѝ точно на границата между евразийската и африканската плочи. В Гърция могат да бъдат наблюдавани всякакви земетресения – от много дълбоки (300 км) до плитките.

Следователно изглежда, че Средиземно море е областта, която търпи основните последици от приближаването на плочите, което деформира формата и релефа му, докато южната част на Европа (Франция, Северна Италия, България) действа като буферна зона при освобождаване на сеизмичната енергия. Тази конвергенция в продължение на повече от сто милиона години е оформила пейзажа на южна и централна Европа и широкия периметър на Средиземноморието.

Италия е една от средиземноморските държави с висока сеизмична активност вследствие на географското си положение на границата между африканската и евразийската плочи. Най-високата сеизмична активност е концентрирана в централно-южната част от полуострова, по продължение на Апенинския разлом, в Калабрия и на о-в Сицилия. През последните 2500 години там е имало над 30 000 средни до силни земетресения. Само в 20-и век са регистрирани седем земетресения с магнитуд 6.5 или повече по скалата на Рихтер.

Сеизмичната активност в България също е висока, около 97% от територията ѝ са застрашени от земетресения. Повечето трусове в тази област са плитки, с хипоцентър около 60 км в литосферата – факт, който засилва ефекта на сеизмичните събития на повърхността. Сеизмично активните райони са Крупник, Благоевград, София, по продължение на р. Марица, Шабла, областта около Велико Търново и Горна Оряховица. Събитията се повтарят приблизително на всеки 100-150 години.

Континентална Франция е умерено сеизмичен район, но там са възможни разрушителни земетресения с магнитуд повече от 6 по Рихтер. Тази сеизмична активност е основно повърхностна. През последните 30 години (1980-2010) са регистрирани девет земетресения с магнитуд от 4.9 до 5.6. Те са следствие от бавното приближаване на африканската и евразийската плочи. Сеизмичността в континентална Франция е концентрирана върху долината на река Рейн, Армориканския масив, Пиринеите и Алпите. Последното наистина разрушително земетресение датира от 1909 година (с приблизителен магнитуд – 6) в област много близка до геологическия резерват Haute Provence.

